

A viking navigáció új alternatívájával rukkoltak elő magyar kutatók

mti/richpoi.com, 2013 április 13, szombat - 13:13

Ez derült ki a nemzetközi szinten is elismert Proceedings of the Royal Society A című folyóiratban közölt tanulmányból. 1948-ban titokzatos fatárgyra bukkantak a régészek egy bencés monostor romjai alatt a grönlandi Uunartoqnál, amelyet skandináv farmerek laktak a 10. században. A majdnem félkör alakú lelet közepén lyuk található, külső szélén cikcakkos bevésés fut végig és számos vonalka látható a lemez belső részén is.

A szkeptikusok egy része egyszerű dekorációként tekintett a leletre, ám a kutatók többsége viking napirányítúként azonosította azt. "Ez egy jól működő elmélet, amelyet a gyakorlatban is leteszteltek: újkori napirányítúket készítettek, amelyek teljesen jól működtek" - mondta el pénteken a tanulmány társ-szerzője, Bernáth Balázs, az ELTE Biológiai Fizika Tanszék Környezetoptikai Laboratóriumának munkatársa.

Mint hozzátette: a magyar szakemberek azonban most újraértelmezték ezt az iránytűt. "Úgy érdemes ezt elképzelni, mint egy kirakós játékot, amely nagyon hiányos. Ennek a korongnak több mint a fele hiányzik, így az, hogy az ember miként rakja össze, nagyon meghatározza, hogy milyen eredményt fog kapni" - húzta alá a szakember.

A vikingek kapcsán gyakran felmerül egy napkő nevű navigációs eszköz, amely a legendák szerint borult időben is meg tudta mondani, hogy hol van a Nap. Ezen legenda egyik értelmezése szerint ez egy kettőstörő kristály, amellyel égbolt-polarizációs méréseket végeztek a vikingek - magyarázta Bernáth Balázs. Hozzátette: a Környezetoptikai Laboratóriumnak pedig a polarizációlátás, állati tájékozódás az egyik profilja, ezért volt érdekes a kutatók számára a téma.

"Azt akartuk kideríteni, hogy egy ilyen napkő hogyan használható egy olyan lelettel, mint amelyet Grönlandon találtak. Az eredeti elképzelés szerint ez a hét centiméteres korong egy napiránytű, amellyel a hajós a tengeren meg tudta mondani, hogy merre van észak és nyugat: tehát a műszer arra a kérdésre válaszolt, hogy merre kell menni" - magyarázta. A magyar csapat azonban másképpen "forgatta, olvasta" a korongot, míg olyan műszert kapott, amely azt mondja meg a hajósnak, hogy éppen hol van a tengeren.

A kutatócsoport szerint pontban délben, amikor a Nap a legmagasabban áll az égen, az iránytű közepén lévő napóra által vetett árnyék hosszának leolvasásával a hajósok meg tudták határozni a pontos földrajzi szélességet. Ez azért volt fontos, mert a középkori hajósok általában egy bizonyos földrajzi szélesség mentén hajóztak végig és az óceáni áramlatok, szelek és hullámok könnyen eltéríthették őket - olvasható a LiveScience tudományos hírportálon.

A vikingek

A vikingek skandináv származású kereskedők, hajósok és harcosok, akik a 8. és a 11. század között indultak rablóportyáikra vagy hódító hadjárataikra. Ismertek normann (északi ember), rusz vagy varég néven is. A szorosan vett viking kor kezdete pontosan meghatározható: az első nagy visszhangot verő támadás a lindisfarne-i kolostor ellen 793. június 8-án. A végét már nem lehet egy adott eseményhez kötni, de nagyjából egybeesett a kereszténység felvételének lezárásával a 11. század végén.

E két időpont között a viking harcosok rettegésben tartották egész Nyugat- és Dél-Európát, meghódították Anglia és Írország nagy részét, Normandiát a mai Franciaország területén, nagy szerepet játszottak az első orosz államalakulat, a Kijevi Rusz létrehozásában. A nagy kelet-európai folyamokon eljutottak a Fekete- és a Kaszpi-tengerre, kereskedtek Bizánccal, Perzsiával. Felfedezték és benépesítették Izlandot, amelynek ők adtak nevet, csakúgy, mint Grönlandnak, ahol több száz évig álltak fenn településeik. Eljutottak Észak-Amerikába is (Vinland), de ott nem tudtak tartósan megtelepedni.

Érdekességek:

- az uppsalai pogány templomot karvastagságú aranylánc fogta körbe, amely az épület tetejéről függött alá;
- a vikingek soha nem hordtak kétszarvú sisakot, ez a tévedés valószínűleg Wagner operáinak jelmeztervezőjének köszönhető. A vikingek ruházatáról pontos képet kaphatunk az osebergi faliszőnyeg és a bayeux-i faliszőnyeg vizsgálatával;
- a vikingek nem voltak olyan ápolatlanok, mint ahogy az utókor elképzelte. A Hávamál lelkükre köti például a rendszeres tisztálkodást, s így elképzelhető, hogy ápoltabbak voltak, mint a korabeli Európa „mosdóvízkerülő” lakossága;
- a vikingek előszeretettel faragtak ágyaik végére, a sátorpóznák tetejére ijesztő állatfigurákat, mert hitük szerint ez elijeszti az ártó szellemeket. Úgy látszik, nem csak az ártó szellemeket ijesztette el, ugyanis Izlandon törvény mondta ki, hogy a sziget felé közeledő hajók szereljék le állatfej formájú csúcsdíszeit, nehogy elijessék a sziget jó szellemeit. Ezért sok hajó már eleve leszerelhető orrdísszel készült;
- a sebesült viking harcossal egymával készült főzetet etettek. Ha a hagyma szagát nem érezték a hasi seb körül, nem volt bélsérülése, volt némi halvány reménye a felépülésre;
- a hét hat napjának neve egy-egy mitológiai alak nevét őrzi: Tyr-Dienstag/Tuesday/tírsdag, Odin-Wednesday/onsdag, Frigg (Freya)-Freitag/Friday/fridag, Thor-Donnerstag/Thursday/torsdag, Sol (Nap)-Sonntag/Sunday/søndag, Mani (Hold)-Montag/Monday/mandag. Szombaton fürdöttek, mostak: laug-lørdag (dán)/lördag (svéd);
- a vikingek kiterjedt kereskedelmét bizonyítja, hogy a svédországi leletek között találtak egy Észak-Indiában készült Buddha-szobrocskát, amely kb. 9000 km-t utazott;
- a sagák szerint a vikingek egyik észak-amerikai expedíciójában részt vett egy Tyrker nevezetű férfi, akiről erősen gyanítható, hogy a vikingekhez csapódott magyar ember volt, mivel azidőtájt a magyarokat türköknek nevezték;
- egyesek szerint Amerikában a vikingek talán eljuthattak a Karib-tenger térségébe is. Ezt arra alapozzák, hogy az aztékok egyik istene, a jóságos Quetzalcoatl az indiánok mondái szerint vörös hajú, szakállas ember volt, aki a tenger felől érkezett „szárnyas” hajókkal, majd oda távozott, de megígérte, hogy egyszer visszatér. Amikor Hernán Cortés spanyol konkvisztádor 1519-ben a Yucatan-félszigeten partra szállt, az akkori aztékok Quetzalcoatl utódjának tartották, aki majd megdönti a véres, emberáldozatokat követelő Huitzilopochtli isten uralmát.

ez a tartalom innen van Richpoi Hírek
(<http://richpoi.com/plugins/content/content.php?content.29928>)

Oldal nyomtatása